

KOTRYNA REKAŠIŪTĖ

Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka

Vieno lietuviško rankraščinio XIX a. antros pusės dokumento autorystės klausimu

Anotacija. Publikacijoje pristatoma Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje (toliau – LMAVB RS) saugoma nežinomo autoriaus *Prakalba* lietuviškai gramatikai. Publikacijos tikslas – nustatyti galimą šio rankraščinio dokumento autorių¹. Manoma, jog tai žymus kalbininkas Kazimieras Jaunius (1848–1908).

Esminiai žodžiai: Prakalba; gramatika; kalbotyra; Kazimieras Jaunius.

Publikacijoje pristatomas dokumentas, saugomas LMAVB RS Kauno universiteto bibliotekos *varia* fonde (F12), sudarytame iš 1950 m. likviduoto Kauno valstybinio universiteto bibliotekos Rankraščių skyriaus dokumentų. Nesutvarkyti šio skyriaus rankraščiai tada buvo perduoti tuometei Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinei bibliotekai, o sutvarkyti – Vilniaus valstybinio universiteto Mokslinei bibliotekai. Fondas labai įvairus, sudarytas iš įvairios kilmės didesnių ir mažesnių rankraščių rinkinių nuotrupų. Dokumentų chronologinės ribos labai plačios, apima 1506–1955 metus, rankraščiai parašyti lietuvių, lotynų, baltarusių, rusų, lenkų bei vokiečių kalbomis.

Aptariamame fonde saugomas XIX a. pab. kūrėjo kalbininko rankraštis (F12-725). Tai nenumeruotas, nedidelės vieno lapo (dviejų puslapių) apimties dokumentas. Rankraštis lietuviškas, parašytas žemaičių tarpe ir pavadintas *Prakalba*. Minimame dokumente rašoma, jog šios *Prakalbos* autorius esąs žemaitis, 1873 m. nusprendęs parengti lietuvių kalbos gramatiką. Be kitų dalykų, tekste dėmesio taip pat skirta vokiečių kalbininkui Augustui Šleicheriui (August Schleicher, 1821–1868) ir jo parengtai *Lietuvių kalbos gramatikai* (*Litauische Grammatik*, 1856). Minėtos aplinkybės leidžia manyti, jog aptariamasis rankraštis yra rengtos lietuvių kalbos gramatikos, kuri galėjo būti rašoma XIX a. pabaigoje veikusio kalbininko, pratarmė.

Atidos vertas faktas, jog *Prakalbos* tekstu domėjosi lietuvių literatūrologė Regina Mikšytė (1923–2000), tačiau iki šiol išsamesnio tyrėjų dėmesio jis nesulaukė.

Dokumento autorystės nustatymas. Aptikus minėtą rankraštį, buvo svarstytos kelios autorystės versijos. Pradėjus domėtis aptariamojo meto (XIX a. pab.) lietuvių kalbininkais, iš pradžių manyta, jog rankraštis galėjo būti parengtas žinomo kalbininko Jono Juškos (1815–1886).

¹ Už pagalbą svarstant *Prakalbos* autorių dėkoju akademinės bendruomenės nariams: prof. habil. dr. Giedriui Subačiui, dr. Tomui Petreikiui ir dr. Jurgitai Venckienei.

Sutapo jo gyvenamas laikas, taip pat žemaitiška kilmė (gimė dab. Telšių r., Dilbės k.) ir mokslinė veikla. 1840–1844 m. Charkovo universitete J. Juška studijavo klasikinę filologiją, vėliau buvo atsidėjęs kalbiniam darbui – recenzavo A. Šleicherio parengtą *Lietuvių kalbos gramatiką*, išleido veikalą *Kalbos lietuviško liežuvio ir lietuviškas statrašimas arba ortografija* (1861), parašė lietuvių kalbos gramatiką ir kt. Vis dėlto, remiantis kai kuriais J. Juškos rašybos ypatumais (pvz., vietoj *sz* ir *cz* bendrinėje kalboje jis siūlė vartoti *š* ir *č*, vietoj *w* vartoti *v* ir kt.), jo autorystė buvo atmesta.

Iš kai kurių ypatybių aišku, jog *Prakalbos* teksto autorius buvo paveiktas žymių aptariamojo meto lietuvių kalbininkų – Antano Baranausko (1835–1902) ir Kazimiero Jauniaus (1848–1908) rašybos (abu bandė diegti naują raidę – *i* su maža *e* virš jos). Tad tikėtina, jog rankraščio autorius galėjo būti ir Žemaičių kunigų seminarijos klierikas, klausęs A. Baranausko paskaitų. Taip pat įmanu daryti prielaidą, jog *Prakalbos* autorius galėjo būti ir pats A. Baranauskas. Taip leidžia manyti rankraštyje nurodyti 1873 metai. 1866–1884 m. Žemaičių kunigų seminarijoje A. Baranauskas ėjo homiletikos ir dogmatinės teologijos profesoriaus pareigas. Prielaidą, jog *Prakalbos* autorius galėjo būti A. Baranauskas, veikiausiai darė ir monografijų apie jį autorė R. Mikšytė, kuri 1964 m. LMAVB domėjosi nagrinėjamu dokumentu. Bet ši prielaida atmestina, nes, kaip žinome, A. Baranauskas buvo ne žemaitis, o aukštaitis.

Vis dėlto, remiantis kai kuriais faktais, labiausiai tikėtina prielaida, jog minimos *Prakalbos* autorius galėtų būti vienas žymiausių minimo laikotarpio lietuvių kalbininkų, dialektologas, lietuvių literatūrinės kalbos normintojas ir populiariojas Kazimieras Jaunius. Jo rengtos gramatikos rankraštis neišlikęs – ji plito nuorašais, buvo dauginama šapirografu, todėl spėjamoji *Prakalba* šiai gramatikai yra labai svarbus dokumentas.

Kazimieras Jaunius. XIX a. pab. – XX a. pr. lietuvių kalbotyra glaudžiai susijusi su kalbininko K. Jauniaus, turėjusio didelę lingvistinę erudiciją, vardu. Baigęs Rietavo lenkišką pradžios mokyklą, 1860–1864 m. jis mokėsi Telšių progimnazijoje, 1866–1869 m. – Kauno gubernijos gimnazijoje, o nuo 1871 m. – Kauno kunigų seminarijoje. Ją baigęs, studijas tęsė Peterburgo dvasinėje akademijoje.

K. Jauniaus polinkis lingvistiniams dalykams atsiskleidė dar jaunystėje. Jis savarankiškai mokėsi lotynų kalbos, lotyniškus tekstus versdavosi iš vokiečių arba lenkų kalba parengtų vadovėlių. Tokių vertimų dėka jis greitai išmoko lotynų, vokiečių ir lenkų kalbų [2, 7].

Ruošdamasis dvasininko karjerai, Kauno kunigų seminarijoje jis gavo gerą lingvistinį išsilavinimą, mokėsi pas A. Baranauską [4, 251]². Galimybę ugdyti kalbinius gabumus K. Jaunius taip pat turėjo Peterburgo dvasinėje akademijoje. Pastarojoje, be teologijos dalykų (kanonų teisės, bažnyčios istorijos ir kt.), taip pat buvo mokoma filologijos (lotynų, hebrajų, sanskrito, vokiečių ir kt. kalbų, graikų kalbos gramatikos, romėnų literatūros ir kt.).

Baigęs studijas, K. Jaunius pradėjo darbą Kauno kunigų seminarijoje, kurioje, be teologijos dalykų, dėstė lotynų kalbą, buvo paskirtas lietuvių kalbos, homiletikos ir moralinės teologijos profesoriumi. Vis dėlto, pernelyg aistringas domėjimasis kalbotyros mokslu K. Jauniui užtraukė Kauno kunigų seminarijos dvasinės vyresnybės nemalonę – 1892 m. jis buvo atleistas iš pareigų. 1898 m. K. Jaunius pradėjo dirbti Peterburgo dvasinėje akademijoje – dėstė graikų kalbą, po metų (1899) buvo paskirtas tenykštės akademijos lotynų filologijos ir graikų kalbos ordinariniu profesoriumi.

K. Jauniaus atsidėjimą lituanistiniam darbui liudija jo mokslinė veikla. Jis buvo žinomo tautosakininko, leksikografo, kunigo Antano Juškos (1819–1880) parengto dainų rinkinio recenzentas [2, 14]. Vincentas Drotvinas rašo, jog recenzijoje Jaunius atsiskleidė kaip dialekto-

2 Kauno kunigų seminarijoje A. Baranauskas buvo pirmasis homiletikos kurso ir lietuvių kalbos dėstytojas.

logas – pateikė lietuvių kalbos ploto suskirstymo į aukštaičių ir žemaičių tarmes fonetinius požymius, nurodė šių tarmių ribas [2, 15].

K. Jaunius buvo vertinamas tarptautiniu mastu. 1903 m. jis buvo kviečiamas vadovauti Krokuvos universitete steigiamai lietuvių kalbos katedrai, 1904 m. Kazanės universiteto sprendimu jam buvo suteiktas lyginamosios kalbotyros garbės daktaro laipsnis. Nuo 1907 m. K. Jaunius buvo išrinktas į Lietuvos mokslo draugijos (veikė 1907–1940) garbės narius, kartu su kitais kultūros ir raštijos veikėjais – Jonu Basanavičiumi (1851–1927), Kazimieru Būga (1879–1924), Jonu Jablonskiu (1860–1930), Eduardu Volteriu (1856–1941), Augustinu Voldemaru (1883–1942) ir kt. – priklausė minėtos Draugijos redakcinei komisijai.

K. Jauniaus autoritetą pripažino žinomi aptariamojo laikmečio mokslininkai. 1913 m. K. Jauniaus gramatiką recenzavo J. Jablonskis. Kalbiniais jo darbais taip pat domėjosi Lietuvos politikos ir visuomenės veikėjas, pirmosios Vyriausybės vadovas (1918), diplomatas, užsienio reikalų ministras A. Voldemaras, savo asmeninėje bibliotekoje turėjęs kalbininko K. Būgos parengtą K. Jauniaus *Lietuvjų kalbos gramatiką* bei spausdintą trumpą paskaitų apie lotynų kalbos raides įvadą. Tai liudija LMAVB Retų spaudinių skyriuje saugomi A. Voldemaro bibliotekai priklausę K. Jauniaus leidinių egzemplioriai³. Po K. Jauniaus mirties A. Voldemaras perskaitė pranešimą apie jo gyvenimą bei darbus Peterburgo universiteto Neofilologų draugijai [2, 29, 36].

K. Jaunius palaikė ryšius su vienu iš didžiausių baltistikos autoritetų, anksčiau minėtu E. Volteriu. Pastarasis baiminosi, jog K. Jauniaus lingvistinių tyrimų rezultatai gali pražūti ir likti nepaskelbti, todėl jis įtikino žinomus Rusijos kalbininkus – Aleksėjų Šachmatovą (Алексей Александрович Шахматов, 1864–1920) ir Filipą Fortunatovą (Филипп Фёдорович Фортунатов, 1848–1914) paskirti K. Jauniui asmeninį sekretorių, apmokamą akademijos lėšomis [2, 40]. E. Volterio pastangomis, 1902 m. į šias pareigas buvo paskirtas K. Būga [2, 40].

Dėmesį K. Jauniui apsakymų ir atsiminimų rinkinyje skyrė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė (1861–1943). K. Jaunių ji teigė buvus genialų mokslo vyrą, kalbų mokovą, turėjusį gerą atmintį ir nepaprastą iškalbą. Prisimindama K. Jaunių, G. Petkevičaitė-Bitė rašė: „Stebėjau juo ne vien tik kaip mokslo vyrą, tiesiog fanatiškai savo mokslo šaką numylėjusiu, bet dar didžiau kaip nepaprastu pedagogu. Mokėjo ne vien savo kalba taip patraukti, kad besiklausant jo, valandos nepasergimos bėgo, bet ir kiekvienas jo tariamas žodis, sakinys – tarytum skulptoriaus ranka brėžte brėžė, kalte kalė atmintyje aiškas, ilgai nedylančias formas“ [5, 512 ir kt.].

Neabejotinai svarbus K. Jauniaus indėlis į lietuvių kalbos mokslo raidą. Lituanistikos istorijoje K. Jaunius minėtinas kaip žymus lietuvių kalbos tarmių tyrėjas. Dėstydamas lietuvių kalbą Kauno kunigų seminarijoje, 1885–1892 m. K. Jaunius parašė lietuvių kalbos gramatiką. Kaip ir A. Baranauskas, jis buvo vienintelis aukštesniosios mokyklos dėstytojas Lietuvoje skaitęs lietuvių kalbos kursą, kurio tikslas buvo išmokyti klierikus taisyklingai kalbėti ir rašyti. K. Jauniaus paskaitų medžiaga klierikų buvo uoliai perrašinėjama ir greitai plito. 1897 m. šios paskaitos buvo išspausdintos hektografu Tartu (apie 60 egzempliorių) – *Lietuviškas kn. Jauniaus kalbamokslis Baltiko padangėse* [6, 174]⁴.

K. Jauniaus kaip kalbotyros specialisto autoritetą liudija F. Fortunatovo iniciatyva. Pastarojo siūlymu Rusijos mokslų akademija sutiko išleisti K. Jauniaus gramatiką savomis lėšomis. Jos leidimą parengti buvo patikėta K. Jauniaus asmeniniam sekretoriui K. Būgai. Pastarojo rūpesčiu 1911 m. buvo išleista K. Jauniaus *Lietuvjų kalbos gramatika*, o 1916 m. išėjo šios gramatikos rusiškas K. Būgos vertimas.

3 LMAVB saugomus Augustinui Voldemarui priklausius K. Jauniaus leidinių egzempliorius žr.: LMAVB RSS LK-20/2-11; LMAVB RSS L-19/1066.

4 Istoriografijoje minima, jog K. Jauniaus paskaitų rinkinys buvo išleistas be autoriaus žinios ir sutikimo, todėl K. Jaunius dėl tokio poelgio esą labai pyko. Daugiau žr.: [5, 514–515].

K. Jaunius turėjo būti gerai susipažinęs su savo pirmtakų gramatikomis (A. Šleicherio, Frydricho Kuršaičio (Friedrich Kurschat, 1806–1884)), tačiau jo parengtoji nebuvo be trūkumų – stigo nuoseklaus, sistemingo lietuvių kalbos struktūros aprašymo [6, 174]. Vis dėlto K. Jaunius gramatika turėjo ir pranašumų – ankstesnes lenkė tuo, jog joje buvo pateikta daugiau žinių apie lietuvių kalbos tarmes.

Kazimieras Jaunius – *Prakalbos* autorius? Prielaidą, jog minėto LMAVB saugomo *Prakalbos* teksto autorystė galėtų būti priskiriama K. Jauniui, sustiprina keletas dalykų. Visų pirma, atkreiptinas dėmesys į regioninės tapatybės klausimą. K. Jaunius buvo kilęs iš Lembo – tipiško žemaičių XIX a. kaimo [2, 5]. Jis palaikė glaudžius ryšius su tėviške, gimtąja tarpe ir aplinka. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog *Prakalboje* autorius taip pat teigia save esant tikru žemaičiu. Istoriografijoje minima, jog 1871–1875 m. mokydamasis Kauno kunigų seminarijoje, K. Jaunius aistringai domėjosi gimtąja žemaičių tarpe ir lietuvių kalba, atostogoms parvažiuodavo į tėviškę – gimtąją Lembą, kuriame „[...] godžiai, su profesiniu interesu, klausydamasis gimtosios tarmės. [...] Senų žmonių jis klausinėdavęs vietų vardų ir pats aiškindavęs, iš kur kilęs tas ar kitas vardas. [...] Atostogaujantį Jaunių vadindavę „labai mokytu kunigu“ – jis ne tik žodžių klausinėdavęs, bet, šnekėdamasis su žmonėmis, ir žodžius užsirašydavęs“ [2, 10, 11]. Nemažai vertingos medžiagos gimtajai tarpei pažinti K. Jaunius gavo iš motinos: „Ji buvo tarsi žemaičių senovės saugotoja: dėdėdavusi senovinius apdarus, mokėdavusi daugiau, nei kiti namiškiai, senoviškų žemaitiškų žodžių“ [2, 11].

Domėtis žemaičių tarpe K. Jaunius buvo skatinamas savo mokytojo A. Baranausko. Pastarasis seminarijoje studijuojantiems klierikams liepdavo užrašyti pasakojimų jų gimtosiomis tarmėmis. Klierikų užrašytais tekstais A. Baranauskas naudodavosi, dėstydamas lietuvių kalbą ir aiškindamas tarmių skirtumus [2, 10]. Pirmasis K. Jaunius parengtas darbas iš lietuvių kalbos tarmių buvo *Pasaka paraszyta pagal kalbos Endrejewiszkiau* [3, 21–23]. 1873 m. šią pasaką jis įteikė tuo metu po Lietuvą ir Žemaitiją mokslo tikslais važinėjusiam žinomam čekų kalbininkui Leopoldui Geitleriui (1847–1885) [2, 10]. Po poros metų šią pasaką L. Geitleris išspausdino savo *Lietuvių kalbos tyrinėjimuose (Litauische Studien)*. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog *Prakalbos* autorius taip pat mini 1873 metus, kai jis buvo parvažiavęs namo (manytina į Žemaitiją), kur praleido apie du mėnesius.

Anksčiau rašyta, jog *Prakalboje* minimas vienas žymiausių XIX a. indoeuropeistų, lyginamosios kalbotyros bei sanskrito tyrėjas vokiečių kalbininkas A. Šleicheris, kurio tyrimais K. Jaunius taip pat domėjosi. Artimiau su A. Šleicherio darbais jis galėjo susipažinti per savo mokytoją A. Baranauską. Pastarasis asmeniškai bendravo su A. Šleicheriu (siuntė jam lietuvių kalbos tarmių tekstus, buvo išsivertęs jo *Lietuvių kalbos gramatiką*). K. Jaunius nevengė kritikos A. Šleicheriui, nes buvo įsitikinęs, jog šis, būdamas vokiečių, negalėjo tinkamai suprasti bei atskirti lietuvių kalbos garsų. Į A. Baranausko dėstomą lietuvių kalbos kursą K. Jaunius taip pat žiūrėjo gana kritiškai. A. Baranauskas ištikimai laikėsi A. Šleicherio pažiūrų į lietuvių kalbos rašybą, o K. Jaunius buvo linkęs laikytis F. Kuršaičio rašybos taisyklių, nors ir A. Šleicherio, ir F. Kuršaičio gramatikos buvo parašytos vokiškai ir paremtos daugiau Prūsijos lietuvių tarpe. Įdomu tai, jog *Prakalboje* taip pat atsiskleidžia kritiškas autoriaus požiūris į A. Šleicherį.

Įspūdi, jog *Prakalbos* teksto autorystė galėtų būti priskiriama K. Jauniui, taip pat sustiprina jam būdinga rašyba (dvibalsiai *ie, ei* ir pan.). Remiantis publikacijoje aptartais duomenimis, galima daryti prielaidą, jog minėtos *Prakalbos* autorius – Kazimieras Jaunius.

Intriguojanti detalė, jog kartu su minėtu *Prakalbos* tekstu rankraštiniėje byloje esama ir pluošto kitų literatūrinių anoniminių kūrinių – eilėraščių: „Aņžulas gyrypelnys“, „Apskrita pasaulė labai gerai žėna“ (eilėraštis apie lietuvių kalbos vertingumą), „Kalnas Birutas“, silabine tonine

eilėdara išverstas Michailo Lermontovo (Михаил Юрьевич Лермонтов, 1814–1841) eilėraš-
tis „Triš Palmas“ ir kt., taip pat straipsnelių: „Apie waisimą apiniu“, „Gelbėjimas nuskindusė“
ir kt. Minėti tekstai, nepaisant kai kurių išimčių dėl nenusistovėjusios lietuvių kalbos rašybos⁵
(ė rašyba ir kt.), galėjo būti parašyti vieno asmens. Tikimasi, jog ši LMAVB saugoma nežinomo
autorius *Prakalba* neliks tyrėjų akiračio nuošalėje ir ateityje sulauks išsamesnių tyrimų.

ARCHYVINIS ŠALTINIS

1. Nežinomas autorius. *Prakalba*. LMAVB RS F12-725, lap. 1–1v.

LITERATŪRA

2. DROTVINAS, Vincentas. Kalbininko Kazimierio Jauniaus gyvenimas ir mokslinė veikla. In: *Kalbi-
ninkas Kazimieras Jaunius*. Vilnius: Mintis, 1970, p. 5–66.
3. JAUNIUS, Kazimieras. Pasaka paraszyta pagal kalbos Endrejawiszkiu. In: GEITLER, Leopold. *Litau-
sche Studien*. Prag: Theodor Mourek, 1875, p. 21–23.
4. MIKŠYTĖ, Regina. *Antano Baranausko kūryba*. Vilnius: Vaga, 1964. 311 p.
5. PETKEVIČAITĖ-BITĖ, Gabrielė. *Krislai*. Vilnius: Vaga, 1966. 773 p.
6. SABALIAUSKAS, Algirdas. *Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija iki 1940 m.* Vilnius: Mokslas, 1979. 254 p.
7. SKRODENIS, Stasys. *Kalbininko Kazimiero Jauniaus rankraštinius palikimas*. Vilnius: Pergalė, 1972.
368 p.

5 Lietuvių kalbos rašyba nusistovėjo XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje. Didelę reikšmę jai susidaryti turėjo A. Šleicherio, F. Kuršaičio, A. Baranausko ir K. Jauniaus darbai.

Dokumento perrašas⁶

Prakałba

Parwažiawęs 1873 metųė numyn ant dwi-
 jun mėnesių, asz ryžaus naudoti ir ap-
 wersti tą laiką ant žemaitiszko ližu-
 we. Zemaiczui žemaitiszka kalba už wis-
 ką tur buti brangesni; todėl kikiwėns
 tur stiltėtis parmanyti sawa tą ližu-
 wį ir isz pat dugno isztirti. Ligsziolei
 dar nėks neparaszė žemaitiszko kalba-
 moksle; tutarpu musu brolei prusai
 jau tur tikrai gerą, o lituwei szendi-
 ną suskata szieurūti apei sawa kał-
 bą. Ir žemaitėi taipogi ne tur snausti.
 Todėl asz, budams tikru žemaiczu, ke-
 tu ką ne ką paraszyti aplei žemai-
 tiszką ližuwį. Tas muna darbs nebus
 suwisu užbėngts, bet tiktai prade ir
 pamatas atėnczui tyrimui. Nes dwi-
 jų trijų mėnesiu buwė mažką tegal
 isztirti ir paraszyti. Taipogi primi-
 nu, kad asz suwisu ne ketu pėdą
 į pėdą sekti Szleikere, kurs 1856 m.
 iszspaudina sawa ne szio ne to kałbamokslį pr[u]-
 su lituwiu ližuwe. Bet Szleikeris buwa wokītis,
 todėl nors ąns ir septynerius metus mokės li-
 tuwizskai sznekėti, wėnog negalėjė wisako isz dugna
 isztirti. O beto, jo pirms ir paskutinis kełs bu-
 wa: parodyti, kad lituwizks ir gudiszks ližu-
 wis yr topatīs kilimo; tas gi dalyks daugėl
 wītose anąn apjekina, taip jog ąns nebgalė-
 jė, ar nenorėjė, matyti aiskiausių daiktų.
 Asz tada neprijemu Szleikere it koke [M]ai-
 žėsziaus. Jūkai butu, kad wokītis pradėtu
 Zemaitems raszyti įstatymus, ir mokyti
 jus sznekėti! Todėl kame Szleikeris saka
 teisybę, asz pripažinstu; bet kame praded
 brėžti, ne taupoju, ir statei pasakau. –
 Kad ir wisi Zemaitėi ir Lituwei kėk tėk paraszytum apei ližu-
 wį sawa tėwynes!! rasites taip galėtumem
 apturėti tikrą ir gryną lituwizską kał-
 bą; nes kikiwėnos szalīs ližuwis užlaikė daug
 senowizskų dalykų, pražuwusių kitose tarmė-
 se lituwizskos kałbos. Todėl ir asz wilūs į-
 tiksęs wisims, jei wis suraszysu, ką žė-
 maitiszks ližuwis užlaikė isz senų senowės,
 o ko kitose tarmėse jau nebėr.

6 Perrašant rankraštį, vadovautasi šia transkripcijos taisykle: laužtiniais skliausteliais suskliaudžiama atkuriama neaiški raidė.

KOTRYNA REKAŠIŪTĖ

**On the authorship of a Lithuanian manuscript document
from the second half of the 19th century**

Summary

This article presents a manuscript written by a linguist active in the late 19th century. This Lithuanian document is written in the Samogitian dialect and entitled *Prakalba (Preface)*. The article aims to identify a possible author of this document. The manuscript may perhaps have served as a preface to a Lithuanian grammar textbook which could have been written by a linguist active in the late 19th century Kazimieras Jaunius (1848–1908).

Keywords: Preface; grammar; linguistics; Kazimieras Jaunius.

Įteikta 2021 m. rugpjūtį